puto. quia iam victi ſumꝰ Viridi
tatem habuit in cordis mūdicia et
puritate Vñ dixit Mea nox obſcu
rum ꝛc. Odorem per memorie ꝑpe
tuitatē Unde. Diſpſit dedit pau
peribus iuſtitia eiꝰ ꝛc. Beatꝰ maxi
mus Quō nō huiꝰ ineternū manē
bit iuſticia. quā et ſcō impleuit oꝑe
ꝯ martirio glorioſiſſimo conſecra-
uit. Efficatiam q̄ʒ habuit per vtu
oſam predicatiōem per quā lucillū
ypolitū et romanū ad fidem ꝯuer
tit Huiꝰ āt arboris efficatia ē quia
calculum frangit. ſurditati ſubucit
fulmē non metuit. ſic laurentiꝰ fran
git cor durꝝ. ſpūalez reddit auditū
ꝓtegit a fulmine ſnie reprobozum

De ſancto laurentio martire

Laurētiꝰ martir ⁊ leuita ge
nere hiſpanꝰ a beato ſixto
romā deductꝰ eſt Nā ſicut
dicit magiſter ioh. beleth. cū idem
beatus ſixtus hiſpaniā ꝓfectꝰ eēt
duos iuuenes ibidē r̄piens ſcʒ lau
rentium ⁊ vincentiū eius cognatū
morꝝ honeſtate ꝯpoſitos ⁊ in ōni
actiōe preclaros ſecū romā addu
xit Quorꝝ alter ſcʒ laurentiꝰ ſecum
rome manſit Vincentiꝰ vero eius
cognatus in hiſpaniā rediȷ̄t ⁊ glo
rioſo martirio vitam finiuit. Huic
autem poſitioni io. be. repugnat tē
pus martirȷ̄ vtriuſq̄ʒ laurentiꝰ ſub
decio. vincentiꝰ autē in iuuenili eta
te ſub diocletiano ⁊ daciano paſſꝰ
eſt Sed inter decium ⁊ diocletianū
fluxerūt anni circiter. xl. ⁊ impato
res ſeptem medȷ̄ fuerūt. Vñ tunc
beatus vincentius non potuit iu-
uenis extitiſſe Beatꝰ āt ſixtꝰ ſanctū
laurentiū ſuū archydiaconū ordi-
nauit Eo tp̄e philippus impator
⁊ filius ſuus noīe phillippꝰ fidē xp̄i
receperāt Et xp̄iani effecti eccleſiā
ſublimarē plurimū intendebāt Iſte
philippus fuit p̄mꝰ impator quem
origenes vt dicit̄ ad fidē ꝯuertit
Licet alibi legatur ꝙ beatꝰ pontiꝰ
eum conuerterit Regnauit aūt mil
leſimo anno ab vrbe ꝯdita vt mil-
leſimꝰ rome annus chriſto potius
q̄ʒ ydolis dicaret̄. Qui q̄dem ān'
milleſimus fuit a romanis cum in-
genti ludorū ⁊ ſpectaculorꝝ appara
tu celebratus Erat āt philippo im
peratori miles quidā noīe decius
marinis bellis induſtrius plurimū
⁊ famoſus Cū āt ȷ̄ſdē tp̄ibꝰ gallia
rebellaſſet. ip̄ator illuc deciū miſit
vt rebellantē galliam romano im
perio ſubiugaret Miſſus deciꝰ pro
ſpere cuncta gerit ⁊ ad libitum po
titus victoria romam rediȷ̄t Audi
ens imperator eius aduentū eū al
tiꝰ honorificare voluit ⁊ eidē a ro
ma vſq̄ʒ veronā obuiꝰ iuit Sʒ qm̄
malorum mentes quo magis ho-
norari ſe ſentiunt. eo ampliꝰ in ſup
bia intumeſcunt Deciꝰ in ſupbiam
elatus. imperiū cepit ambire. et d̄
morte ſui dn̄i tractare. Cum ergo
imp̄ator in ſtratu ſuo ſub papiliōe
quieſceret. deciꝰ papilionē latenter
introiuit ⁊ dormientē dn̄m iugula
uit Exercitum autem qui cum ip̄e
ratore venerat ad ſe prece ⁊ p̄cio
muneribꝰ et ꝓmiſſis attraxit ⁊ ad
vrbem regiam gradu concito pro
perauit. Audiens hoc philippꝰ mi
nor vehementer extimuit ⁊ totum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

theſauꝝ patris et ſuū beato ſixto
et ſancto Laurentio ↄmendauit vt
ſibi ipā a decio interfici ↄtingeret
theſauꝝ ipm̄ eccleſijs et pauperibꝰ
ipſis erogarent. Nec te moueat ꝙ
theſauri quos laurentius diſpenſa
uit non dicant̄ impꝛatoꝛis ſed eccle
ſie Quia potuit eſſe ꝙ cū iſtis the/
ſauris philippi impꝛatoꝛis aliquem
etiā theſauꝝ eccleſie diſpēſauit. vel
ideo dicunt̄ theſauri eccleſie. quia
philippus eos reliq̄rat eccleſie diſ/
penſandos Poſt hoc philippꝰ au/
fugit et ſe a facie decij occultauit.
Senatus ergo obuiā decio ꝓceſſit
et ipm̄ in imperiū ↄfirmauit Ne ve
ro ꝓditoꝛie ſed zelo ydolatrie do
minū ſuū occidiſſe videret̄. xp̄ianoſ
cepit crudeliſſime pſequi precipiēs
illos ſine vlla miſericoꝛdia trucida
ri In hac perſecutione multa milia
martirū coꝛruerūt Inter quos eti
am philippus iunioꝛ martirio coꝛo
natus eſt Poſt hoc decius de the
ſauro dn̄i ſui inquiſitionem faciens
oblatus eſt ei beatus Sixtus tāq̄
qui xp̄m coleret ⁊ imperatoꝛis the
ſauros haberet Tunc decius ipm̄
in carcerem recipi iuſſit donec p il/
lata toꝛmenta et xp̄um negaret et
theſauros ꝓderet Beatus autem
Laurentius ipm̄ ſequens poſt eum
clamabat. quo pgrederis ſine filio
pater? Quo ſacerdos ſine miniſtro
ꝓperas? Tu nunq̄ ſine miniſtro ſa/
crificiū offerre ↄſueueras Quid in
me diſplicuit paternitati tue? Nun/
quid degenerē me ꝓbaſti? Experi/
re certe vtꝝ miniſtꝝ ydoneū elege
ris. cui ↄmiſiſti dominici coꝛpoꝛis
diſpenſationē? Cui beatus Sixtus
dixit Non ego te deſero fili neq̄ de
relinquo. ſed maioꝛa tibi debent̄ p
fide chꝛiſti certamina Nos quaſi ſe
nes leuioꝛis pugne curſum recipi/
mus te autem quaſi iuuenē manet
glorioſioꝛ de thiranno triumphus
Poſt triduū me ſequeris ſacerdo/
tem leuita. deditq̄ ei omēs theſau
ros. precipiens vt eccleſijs ⁊ pau/
peribus erogaret Beatꝰ ergo lau
rētius xp̄ianos die ac nocte diligē/
ter queſiuit et vnicuiq̄ ꝓut opus
fuerat miniſtrauit Venitq̄ ad do
mum cuiuſdam vidue que multos
xp̄ianos in domo ſua abſcondēat
quā longus doloꝛ capitis detine/
bat Sanctus aūt laurentius p im/
poſitionē manus eā a doloꝛe ca
pitis liberauit et pauperum pedes
lauans omnibus elemoſinā dedit
Eadem nocte in domū cuiuſdam
xp̄iani veniens quendam cecū ibi
dē repperit et facto ſignum crucis
eum illuminauit Cum autē beatus
Sixtus decio nollet conſentire nec
ydolis imolare ipſum ad decollan
dum duci precepit Accurrens autē
beatus laurentius poſt ipm̄ excla/
mabat Noli me derelinquere patē
ſācte q2 theſauros tuos iā expēdi
quos m̄ tradidiſti Tūc milites au/
dientes theſauros. laurentiū tenu/
erūt et partennio tribuno tradide
rūt Ipſe aūt decio eū p̄ſītauit. Cui
decius ait Vbi ſūt theſauri eccleſie
q̄s apud te ↄgnouimꝰ eſſe abſcōdi
tos? Qui cū ſibi nō rn̄dēt tradidit
eū valeriāo p̄fecto vt aut teſauros
ꝓdat et ſacrificiā idolꝭ ā diuerſ eū i

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terire faciat ſupplicijs et tormētis Ualerian⁹ āt cuidam prefecto nomine ypolito in cuſtodiam eū tradidit quē ille cuȝ multis alijs i carcere recluſit Erat autē in cuſtodia illa quidaȝ gentilis nomine lucill⁹ qui plorādo lumen oculorum amiſerat Cui cum beatus laurencius lumen ſe reſtaurare ꝓmitteret ſi in xp̄m crederet et baptiſma ſuſcipēt Ille ſe baptiſari inſtant̄ poſtulauit Accipiens ergo aquaȝ beatus laurentius dixit ei Omnia in confeſſione lauantur Cunqȝ ip̄m de articul̄ fidei diligenter interrogaſſet Et ille ſe omnia credere confeſſ⁹ fuiſſet aquam ſuper caput eius effudit et ip̄m in xp̄i nomine baptiſauit. ſtatiqȝ qui cecus fuerat lumen oculoꝝ recepit Quapropter multi ad euȝ veniebant.et ab eo illuminati redibant Hec videns ypolitus dixit ei Oſtende mihi theſauros. Cui laurentius . O ypolite.ſi in dominum ieſum chriſtuȝ credideris ꝛ theſauros tibi oſtendo ꝛ vitam eternam promitto Cui ypolitus Si dictis facta compenſes faciam qd̄ hortaris . Eadē hora ypolitus credidit et ſacrum baptiſma cū familia ſua ſuſcepit Baptiſatus autem ait Vidi animas innocētium letas gaudere Poſt hoc mandauit valerianus ad ypolitum vt laurentium preſentaret Cui laurentius Ambulemus pariter . Ad tribunal ergo ambo venerunt ꝛ fit iterum inquiſitio de theſauris Laurētius autez triduo inducias petijt.quas valerian⁹ eidem ſub ypoliti pollicitatione conceſſit In hoc triduo laurētius pauperes.cecos ꝛ claudos collegit et eos in palacio ſaluſtiano coram decio preſentauit dicens Ecce iſti ſūt theſauri eterni qui nunqȝ minuunt̄ ſed creſcunt qui in ſingulis diſpgūtur Horum enim man⁹ theſauros in celum deportauerunt Valerianus preſente decio dixit Quid variaris per multa? Jam nunc ſacrifica ꝛ magicā artē depone Cui laurentius . Quis debet adorari qui factus eſt.an qui fecit? Iratus Decius.iuſſit euȝ ſcorpionibus cedi ꝛ omne genus tormentorum ante ipſum afferri Quem cum ſacrificare iuberet vt hec tormenta euaderet Reſpondit . Infelix has epulas ſemper optaui Cui deci⁹ . Si epule iſte ſunt tibi ſimiles pande prophanos vt tecum pariter epulētur Cui laurentius Jam celis nomina ſua dederunt et eorum aſpectibus nō es dignus Tunc iubente Decio nud⁹ fuſtibus ceditur ꝛ ardentes lamie ad latera eius apponuntur . Dixit qȝ laurentius . Domine ieſu chriſte deus de deo miſerē mihi ſeruo tuo quia accuſatus non negaui.te dominum confeſſus ſum . Dixit qȝ ei. decius Scio ꝙ per artem magicā tormenta deludis.me autem deludere non valebis Teſtor deos deaſqȝ quia niſi ſacrificaueris diuerſ̄ ſuplicijs punieris Tunc iuſſit eum plumbatis diutiſſime cedi Laurentius autez orauit dicens Domine ieſu chriſte accipe ſpiritum meum . Audiente qȝ decio vox d̄ celo inſonuit . Adhuc multa certamina de

benẽ tibi Tunc decius repletus fu
roꝛe dixit Uiri romani audiuiſtis
demones ſacrilegum iſtū ꝯſolātes
qui nec deos colit nec toꝛmēta me
tuit nec iratos pꝛīcipes expauesſcit
Juſſitq3 eum iterū ſcoꝛpionibus ce
di Subridēs aūt Laurentius gra
tias egit et pꝛo aſtantibus oꝛauit.
Eadem hoꝛa miles quidā nomine
romanus credidit et beato Laurē
tio dixit Uideo ante te iuuenē pul
cherrimum ſtantem ⁊ membꝛa tua
cum lintheo extergentem. Adiuro
ergo te per dominū deum viuū ne
me derelinquas ſ3 feſtina me quā/
tocius baptiſaē Dix tq3 decius va
leriano Puto etia3 quia per magi
cam artem iam victi ſumus. Juſſit
ergo eum de cathaſta ſolui et in cu
ſtodia3 ypoliti recludi Romanus
autem afferens vrceum cum aqua
ad pedes laurentij pcidit et ſacrū
ab eo baptiſma ſuſcepit. Quod vt
decius ꝯperit romanū fuſtibus ce
di iuſſit Qui cū libere ſe xpianū pfi
teret iuſſu decij decollatus eſt Ea/
dem nocte laurentius ad deciū ad
ducit Cū autē ypolitus fleret et ſe
xpianū eſſe vellet dixit ad eum lau
rentius In interioꝛi homine abſcō
de xpm et dum clamauero audi et
veni Omnia igit toꝛmentoꝝ gene/
ra coꝛā decio afferunt Dixitq3 lau
rentio decius ceſar Aut dijs ſacri/
ficabis aut nox iſta in te cum ſup/
plicijs expendetur Cui laurentius
Mea nox obſcurū nō hab3 ſ3 omia
in luce clareſcūt Dixitq3 decius. af
ferat lectᵒ ferreus et requieſcat in eo
ꝯtumax laurētius Miniſtri ergo cū

exuūt et ſup cratem ferream exten/
dunt et pꝛunis ſuppoſitis eum cum
furcis ꝯpꝛeſſerunt Dixitq3 lauren/
tius valeriano Diſce miſer q2 car/
bones tui mihi refrigeriū pꝛeſtant
tibi aūt eternū ſuppliciū parant. qa
ipſe dominᵒ nouit q2 accuſatus nō
negaui eū Interrogatᵒ xpm cōfeſ/
ſus ſum Aſſatus gratias ago Di/
xitq3 hilari vultu ad decium Miſer
aſſaſti vnam ptē. gira aliā et man
duca Et grās agens dixit. Grās
ago tibi dñe ihu xpe q2 ianuas tu
as ingredi merui et ſic ſpm emiſit.
Confuſus decius cū valeriano am
bulauit in palatiū tiberij relicto coꝛ
poꝛe ſup ignem Nō ypolitᵒ mane
rapuit et cū iuſtino pꝛeſbitero in a/
gro ferano ꝯditū aromatibᵒ ſepeli
uit Xpiani ergo ieiunātes triduo
vigilias celebꝛauerunt mugitᵒ dan
tes et lacrimas effundentes Utꝝ
aūt veru3 ſit ꝙ laurentius ſub iſto
decio paſſus ſit a pluribus dubita
tur. cū in cronica ſigeti longe poſt
decium fuiſſe legat Eutropius ta/
men hoc aſſerit dicens. Decius in
xpianos perſecutione3 mouens in
ter ceteros laurentium et leuitam
baptiſſimum et martirem extinxit.
In quadam autē cronica ſatis au
tentica dicitur ꝙ nō ſub hoc decio
imperatoꝛe qui Philippo ſucceſſit.
ſed ſub quodam decio minoꝛe. qui
ceſar non imperatoꝛ extitit matiri/
um paſſus fuit. Nam inter decium
impatoꝛem et hunc decium iuuenē
ſub quo laurentius paſſus dicitur
plures imperatoꝛes et ſūmi ponti
fices extiterūt. Eteni vt ibide3 dici

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tur cum decio imperatore gall⁹ et
voluſian⁹ eius filius imperio ſucceſ
ſiſſent. et poſt eoſdem valerian⁹ cũ
galieno eius filio imperiũ tenuiſſet
dicti valerian⁹ ⁊ galien⁹ deciũ iuue
nem ceſarem. non tamen imꝑatorẽ
fecerũt Nã antiquitus qñqꝫ ab a
liquibus imꝑatoribus fiebãt ceſa
res. non tamẽ auguſti vel imꝑato
res ſicut legit̃ ꝙ dyocletian⁹ maxi
mianũ ceſarẽ fecit et poſtmoduꝫ ce
ſarem auguſtum creauit Tpe autẽ
horum imꝑatorum ſcꝫ valeriani ⁊
galieni ſixtus romanã ſedem tene
bat Hic ergo decius ceſar appella
tus non imꝑator factus beatũ lau
rentiũ martirẽ fecit. Decius enim
imperator duob⁹ tm̃ annis regna
uit ⁊ beatum fabianũ papã marti
rem fecit Fabiano ſucceſſit corneli
us qui ſub valeriano ⁊ galieno q̃
xv. annis imperauerunt martiriſa
tus eſt cornelio ſucceſſit luti⁹. lutio
ſtephan⁹. ſtephano ſixtus. Hec in
cronica legunt̃ Etſi hoc verum eſt
tunc poſitio Jo. beleth vera poſſꝫ
eſſe Legitur tñ in quadã alia croni
ca ꝙ predict⁹ galien⁹ fuit binomi⁹
Dictus eſt eni galien⁹ ⁊ decius Et
ſub illo paſſi ſunt beatus ſixt⁹ ⁊ lau
rentius circa annũ dñi cclx. Hofre
dus quoqꝫ in libro ſuo qui dicitur
antheonides aſſerit ꝙ galien⁹ vo
catus ẽ alio noĩe decius ¶ Refert
gregꝰ. in li. dyalo. ꝙ in ſabinia que
dam monialis fuit que carnis qui
dem ɔtinentiaꝫ habuit. ſed lingue
ꝑcacitatem nõ declinauit Hec dũ
in eccłia ſancti laurentij fuiſſꝫ ſepul
ta ante altare martiris a demoni/
bus ſecata. pars illeſa permanet.
altẽa concrematur. ita ꝙ mane ad
uſtio viſibiliter appareret Gregori
us quoqꝫ turoñ. ait ꝙ quidam ſa/
cerdos dum eccleſiam quandaꝫ ſã
cti laurentij repararet ⁊ trabs que
dam nimium breuis eſſet. rogauit
beatum laurentium. vt qui paupe
res fouerat ſue inopie ſubueniret.
Que ſubito ſic excreuit vt pars nõ
modica abundaret Quam parteꝫ
ſacerdos minutatim incidit ⁊ mul
tas inde infirmitates ſanabat .
Refert gregori⁹ in libro dyalogo
rũ ꝙ q̃dam inſuper preſbiter noĩe
ſanctulus laurentij eccleſiam a lon
gobardis incenſã reparare volẽs
artifices multos ɔduxit Quadaꝫ
autem vice dum quid eius appone
ret non haberet. premiſſa oratiõe
in clibanũ reſpexit. ⁊ ibidem candi
diſſimum panem inuenit Sed cum
vix ad vnius prandij eſum tribus
perſonis ſufficere videretur. lauren
tius artifices ſuos nolens deficere
ſic predictum paneꝫ multiplicari fe
cit ꝙ in alimentum decem dierum
operarijs cunctis ſuffecit In eccle
ſia ſancti laurẽtij apud mediolanũ
vt refert vincentius in ſua cronica
calix quidam criſtallinus mire pul
critudinis habebatur Qui cum in
quadam ſolẽnitate ad altare a dy
acono portaretur. elapſus e mani/
b⁹ in terrã cecidit ⁊ ſtatim ɔminut⁹
fuit At diaconus merens fragmen
ta collegit et ſup altare ponens be
atum laurentium exorauit ⁊ fractũ
calicem integrum ⁊ ſoli datum re/
cepit Legitur quoqꝫ in libro de mi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

raculis beate virginis ꝙ quidam
iudex ſtephanꝰ nomine rome erat
qui munera libenter accipiēs mlto
rū iudicia ꝑuertebat Hic tres do/
mos eccleſie ſancti laurentij et vnū
ortum ſancte agnetis violenter ab
ſtulit et ablata iniuſte poſſedit Ac/
cidit aūt vt moreret̄ et ante dei iu/
dicium duceret̄ Quē ſanctꝰ lauren/
cius cernens ad eū cū nimia indig
natione acceſſit et tribꝰ vicibꝰ bra/
chium eius duriſſime ſtrinxit et do
lore nimia cruciauit. Sancta vero
agnes cū alijs virginibꝰ reſpicere
in eū noluit ꝫ faciē ſuaz ab eo auer
tit Tunc iudex ſuꝑ eū ſententiaz fe
rens dixit Qm̄ aliena ſubtraxit et
munera accipiēs veritatē vendidit
In loco iude ꝓditoris tradatur.
Sanctus vero ꝓiectus quez idem
ſtephanus in vita ſua valde dilexe
rat ad beatū laurentiū et ſanctam
agnetem accedens ꝓ eo veniā pre
cabatur Illis vero et beata virgīe
ꝓ eo orantibꝰ ↄceſſum eſt vt eiꝰ ani
ma ad corpꝰ rediret et ibidem tri/
ginta diebꝰ penitentiaz ageret Ac
cepit inſuꝑ a beata virgine in man
datis vt ṗs Beati immaculati. ſin
gulis diebus vite ſue diceret Cūq̄ꝫ
ad corpus rediſſet. brachiū eiꝰ ita
erat liuidū et adustū ac ſi hic in cor
pore paſſus eſſet Quod ſignum in
eo extitit quoad vixit. Male ergo
ablata reſtituens et penitentiam a
gens die triceſima migrauit ad do
minum ¶ Legitur quoq̄ꝫ in vita
ſancti Hynrici imperatoris ꝙ duz
ipe et Kanegundis vxor eius vir/
gines inſimul ꝑmanerēt. dyabolo
inſtigante de quodā milite vxorez
ſuſpectā habens ſuꝑ candētes vo/
meres .xv. paſſibus nudis pedibꝰ
incedere eā fecit Que aſcendēs dix
it Sicut me ab hynrico et ab omni
bus intactaz nouiſti ita xp̄e me ad
iuua Cui vox dixit. Virgo maria
te virginem liberabit Totaz ergo
candentē maſſaz illeſa ꝑcurrit Cū
ergo ceſar obijſſet multitudo maxi
ma demonū āte cellā cuiuſdā here/
mite trāſibat Qui apta feneſtra in
terrogauit vltimū qui naz eſſet Et
ille Legio demonū ſumꝰ q̄ ad mor
tē ceſaris ꝓperamꝰ ſi forte ꝓpriū in
eo reꝑire poſſimꝰ Adiurat̄ aūt vt
ad ſe redeat Qui rediens dixit Ni
hil ꝓfecimꝰ. qꝛ dū falſa vxoris ſuſ/
picia et alia bona et mala in ſtatēa
fuiſſent poſita. aduſtꝰ ille laurentiꝰ
ollā aureā imenſi ponderis attulit
et dū ſuꝑaſſe videbamur. olla iac/
tata ꝓs alia ſtatere plurimū pōde
rauit Tūc ergo iratꝰ vnā aurez ol
le ꝓrupi. Ollā calicē vōbat quē dic
tus ceſar eccl̄ie eniſtenſi quā in ſpeci
ali deuotione habuerat in honore
ſancti laurentij fieri fecerat. cui ꝓpt̄
magnitudinē due aures inerāt Re
ꝑtūq̄ꝫ eſt et imꝑatorē tūc obijſſe et
vnā aurē calicis fractā eſſe Refert
Hegl. in regiſ. ꝙ dū ṗceſſor ſuus q̄
dā ad corpꝰ ſancti laurentij ꝓpera
re cuꝑet et vbinā corpꝰ eiꝰ eſſet neſ
ciret. ſubito corpus eius ignorāter
aperit̄ omneſq̄ꝫ qui pn̄tes erāt taz
monachi q̄ꝫ manſionarij qui corpꝰ
eius viderunt infra quidecim dies
mortui ſunt Notandū ꝙ paſſio ſā
cti laurentij inter ſanctorū martirū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paſſiones excellentiſſima videt̃ eẽ
in quatuoꝛ ſicut ex dictis ſancti ma
ximi epĩ ⁊ beatꝰ augꝰ colligit̃. Pri
mo in paſſionis acerbitate Secun
do in effectu ſiue vtilitate. Tercio i
ↄſtantia ſiue foꝛtitudine . Quarto
in mirabili pugna ⁊ modo victoꝛie
Primo ergo excellentiſſima fuit
in pene acerbitate.ſicut dicit beatꝰ
maximꝰ epũs vel ſm quoſdã libꝛos
ambꝛo. Nõ ei fratres beatus lau
rentiꝰ bꝛeui vel ſimplici paſſione ꝑi
mitur Naz qui gladio ꝑcutit̃ ſemel
moꝛit̃.qui in flãmarũ camino mer
gitur vno impetu liberatur hic ãt
longa ⁊ multiplici pena cruciat̃ vt
moꝛs ei non deſit ad ſuppliciũ ⁊ de
ſit ad finem Legimus beatos pue
ros in penarũ ſuarũ deambulaſſe
flammis ⁊ igneos globos pedibꝰ
conculcare Unde et beatꝰ laurẽti
us non minoꝛe gloꝛia pꝛeferẽdus
eſt Siquidem illi in penarũ ſuaruz
flãmis ambulabant.hic in ipõ ſup
plicij ſui igne diſcubuit Illi veſtigijſ
pedum conculcarunt incendia. iſte
laterum ſuoꝛum diffuſione reſtrin/
gitur Illi ſtantes in pena eleuatis
manibus oꝛabant ad dñm.iſte ꝓ
ſtratus in ſua pena toto coꝛde do
minũ depꝛcabat̃ Et notãdum ꝙ be
atus laurẽtiꝰ poſt beatũ ſtephanũ
inter ceteros martires pꝛimatũ te
nẽ dicit̃ . Nõ qꝛ maioꝛa ſuſtinuerit
q̃z ceteri martires cum multi tantã
penã et aliqui etiaz maioꝛẽ ſuſtinu
iſſe legant̃ Sed hoc ꝓpter tres cãs
dicitur ſimul ↄcurrentes Primo ꝓ
pter locum paſſionis.quia rome q̃
eſt caput mundi ⁊ vbi eſt ſedes a

poſtolica paſſus eſt Scđo ꝓpter p̃
dicationis officiuz qꝛ officiũ pꝛedi
tationis diligenter impleuit. Ter/
cio ꝓpter laudabilẽ diſtributionẽ
theſauroꝛũ quos omnes ſapienter
pauꝑibꝰ diſtribuit Has tres rões
ponit magiſter wilhel.altiſiodo
Quãto ꝓpter autenticuz ⁊ appꝛo
batũ eius martirium .Quia etſi de
aliquibus maioꝛa toꝛmenta legan
tur tñ hoc autenticum non habet̃
et aliqñ in dubium vertitur Huius
autez paſſio eſt in eccleſia valde ſo
lẽnis et appꝛobata Unde et multi
ſancti in ſuis ſermonibꝰ eius paſſio
nem appꝛobant et ↄfirmant Quin
to ꝓpter dignitatis gradum quia
fuit archidiaconꝰ ſedis aplice poſt
quem vt aiunt in romana ſede ar
chidiaconꝰ non ſurrexit Sexto pꝛo
pter ſeuiciaz toꝛmentoꝛũ qꝛ grauiſ
ſima ſupplicia ꝑtulit vtpote qui ſu
per cratem ferreã aſſatus fuit Unñ
de eo dicit beatꝰ augꝰ. Laceratos
artus et multa verberũ ſectione cõ
ciſos ſubiecto pꝛecipit̃ igne toꝛreri
vt per cratẽ ferreã q̃ iã ꝺ feruoꝛẽ ↄ
tinuo vim in ſe hẽret vꝛendi.cõuer
ſoꝛũ alterna mutatione mẽbꝛoꝛuz
fieret cruciatus vehemẽtioꝛ ⁊ pẽa
ꝓductioꝛ Scđo fuit excellẽtiſſima
in effcũ ſiue vtilitate Ipa eni pene
acerbitas ſm Augꝰ. ⁊ maximũ fec̃
cũ gloꝛificatiõe ſublimẽ. opinione
et fama celebꝛẽ deuotiõe laudabi
lem.et imitatiõe inſignem . Pꝛimo
igit̃ gꝛificatiõe ſublimẽ . Unñ augꝰ.
dic̃ Seuiſti ꝑſecutoꝛ in martirẽ cõ
ſeuiſti ⁊ auxiſti palmã dum aggre
gas penas Nũquid non ad victo

ris gloriā ingeniū tuū repperit qñ
in honorē tranſierūt triūphi inſtru
mēta ſupplicijs? Itē maximꝰ vel ſm̄
quoſdā libros Ambroſiꝰ. Quis in
fauillā mēbra ſoluant fidei tñ forti
tudo nō ſoluit Corpis detrimentū
ſuſtinet ſed lucꝝ ſalutis acq̄rit. Itē
Augꝰ. Uere beatū corpꝰ qḋ nō a
fide xp̄i tormentū imutauit ſed ad
requiē ſācta religio coronauit Se-
cūdo opinione ⁊ fama celebrē Uñ
maximꝰ vel ſm̄ quoſdā libros Am
broſius. beatū martirē laurentium
grano ſinapis poſſumꝰ ꝯpare. qui
diuerſis attritꝰ paſſionibꝰ ꝑ totū or
bē gr̄a ſui meruit fragrare miſterij
Qui antea ꝯſtitutꝰ in coꝑe erat hu
milis ignotꝰ et vilis. poſtea qñ ve-
ratꝰ laceratꝰ exuſtus vniuerſis per
totū mundū eccleſijs odorē ſue no
bilitatis infudit Ideo ſanctū eſt ac
deo placitū vt natale ſancti lauren
tij p̄cipua veneratione veneremur.
Cuiꝰ radiātibꝰ flāmis victrix hunc
q̊ꝫ diē toto orbe xp̄i choruſcat ec-
cleſia. In tanta enī martirij gloria
p̄clarꝰ extitit. vt paſſione ſua mun
dū illuminauerit vniuerſū. Tertio
deuotione laudabilē Quare autē
ſit laudandꝰ et cū deuotione ſuſcipi
endꝰ oſtendit augꝰ. tribꝰ rōnibꝰ ſic
dicēs Sanctū virū laurentiū tota
debemꝰ deuotione ſuſcipe. Primo
qꝛ precioſū ſanguinē ſuū ꝓpter do
minū tradidit Deinde ꝙ ei prero-
gatiua apud dn̄m nr̄m nō minima
ꝯtulit oſtendēs qualis debeat eſſe
chriſtiani fides. De cuius ꝯſortio
martires exiſtere meruerūt Secun
do ꝙ idem tam ſancte conuerſatio
nis fuit vt coronam martirij tem-
pore pacis inueniret Quarto fecit
eum imitatione inſignem. Unde
Augꝰ Hic totius cauſa paſſionis
ꝓpter quā morti eſt addictꝰ ſanctꝰ
vir vt ſui ſimiles eſſe ceteros horta
ret In tribꝰ aūt ſe nobis imitabilē
exhibet. Primo in aduerſoꝝ forti
ꝑpeſſione Uñ augꝰ Ad erudiendū
dei populū nulloꝝ ē vtilior forma
q̄ꝫ martiriū eloquēcia facilis ad ex
orandū ſit ratio efficax ad ſuaden-
dū Validiora tñ ſunt exempla q̄ꝫ
verba. et plus eſt opere docere q̄ꝫ
voce In quo excellentiſſimo gene-
re doctrine beatꝰ martir laurētius
q̄ꝫ glorioſa polleat dignitate. etiā
ꝑſecutores ipiꝰ ſentire potuerunt.
qñ mirabilis animi fortitudo non
ſolū nō cederet ſed etiā alios exem
plo ſue tolerantie roboraret Scḋo
ſe nobis imitabilē exhibet in fidei
magnitudine et feruore Maximus
vel ſm̄ quoſdā libros Amb. Dum
fide ſua ꝑſecutoris flāmas vicit. oſ
tendit nobis ꝑ ignē fidei gehenne
incendia ſupare. ⁊ amore xp̄i diem
iudicij nō timere Tertio in ardenti
amore Ideꝫ vel Amb. Illumiauit
mundū plane laurentius eo lumie
quo ipe ſuccenſus eſt. et flāmis q̄s
ipe ꝑtulit oīm xp̄ianoꝝ corda cale
fecit De his tribꝰ etiam ſicut dicit
Maximꝰ vel Ambl. ſm̄ quoſdā libl.
Sancti laurētij exēplo ꝓuocamur
ad martiriū. accēdimur ad fidē. in-
caleſcimꝰ ad deuotionē Tertio fuit
excellentiſſimꝰ in ꝯſtantia ſue forti
tudine De cuiꝰ ꝯſtātia ſic dicit au-
guſtinꝰ. Beatꝰ laurentiꝰ manſit in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xp̄o vſq3 ad temptationē. vſq3 ad
tirānicā interrogationē. vſq3 ad acer
rimā ꝯminationē. et vſq3 ad ꝑemp
tionē In qua longa morte q2 bene
mānducauerat et bene biberat tāq3
illa eſca ſaginat⁹ et illo calice ebri/
us tormēta nō ſenſit et in regnum
ſucceſſit Ideo aūt fuit ꝯſtans ⁊ fir
m⁹ ꝙ nō ſolū tormētis nō ſuccubu
it ſed etiā ex ipſis tormētis vt habe
tur ex dictis beati maximi fact⁹ eſt
ꝑfectior in timore feruētior in amo
re. iocundior in ardore De primo
ſic dicit Extendit ſup flāmaꝝ igni
tos globos ⁊ ſepius verſat in late
ra. ſed quāto plus penaꝝ patitur.
tanto amplius xp̄m dn̄z ꝑtimeſcit
Quantuz ad ſecundū ſic ait maxi/
mus vel ſm aliquos libros ambro
ſij Granū ſinapis cum atterit accē
ditur Laurētius cum patitur inflā
matur. Item nouo admirationis
genere alius illum torquet et alij ſe
uientes tormēta ꝑficiunt. deuotio/
rem laurentiū ſaluatori ſupplicia a/
trociora fecerunt Quantuz ad ter
tiū ſic dicit Cor eius in fide xp̄i tan
ta magnanimitate concaluit. vt de
ſpecto ꝓprij corporis cruciatu inſa
niſſimo tortori ſuo triūphantibus
eius ignibus letus illuderet Quar
to fuit excellētiſſima in mirabili pu
gna et modo victorie Beat⁹ nāq3
laurētius ſicut ex verbis beati Ma
ximi et auguſtini manifeſte colligit
quinq3 ignes exteriores terribiles
quodāmodo habuit quos tamen
omēs ſuperauit fortiter et extinxit
Primus fuit ignis gehenne Secū
dus materialis flamme. Tertius
carnalis ꝯcupiſcentie Quartus ar
dentis auaricie Quintus furiētis
inſanie De extinctione primi ignis
ſcilicet gehenne ſic dicit maximus.
Nunquid cedere poterat momen
tanee corporis vſtioni. cuius fides
eternū gehenne extinguebat ardo
rem? Item tranſijt per ignē momē
taneum atq3 terrenum ſed flāmaz
gehenne perpetuo exurentis eua
ſit De extinctione ſecundi ignis ſci
licet materialis flamme ſic ait max
imus vel ambroſius ſm quoſdam
libros Corporali laborabat incen
dio ſed diuinus ardor materialez
extinxit ardorem Item quāuis rex
improbus ligna ſubijceret. īcendia
maiora ſupponeret tamen ſanctus
laurentius fidi calore has flāmas
non ſenſit Item auguſtinus ſupera
ri caritas chriſti flamma non potu
it et leuior fuit ignis qui foris vſſit
q3 qui intus accendit De extinctio
ne tertij ignis ſcilicet carnalis con
cupiſcentie ſic dicit maximus Ecce
beat⁹ Laurentius tranſijt ꝑ ignem
quo non aduſtus inhorruit ſed il
luminatus effulſit Arſit ne arderet
et ne exureretur exuſtus eſt. De ex
tinctione quarti ignis ſcilicet aua
ricie qualiter videlicet auaricia illo
rum qui theſauros cupiebant eua
nuit et fruſtrata eſt ſic dicit Auguſ
tinus. Armatur gemia face homo
pecunie cupidus et veritatis inimi
cus. Auaritia vt rapiat aurum Im
pietate vt auferat Chriſtum. nihil
obtines nihil proficis humana cru
delitas. Subtrahitur autez inuen
tis tuis materia corporalis et Lau

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rentio in celum abeunte tu deficis
flammis tuis · De extictiõe q̄nti
ignis exterioris ſcʒ furẽtis inſanie
qualiter videlicet inſania ꝑſequen
tiũ fruſtrata eſt ⁊ annichilata ſic di
cit maximꝰ vel ſcd̃ʒ quoſdã libros
ambroſiꝰ Superatis igitur flãma
rum ſatellitibus atqʒ miniſtris om
ne mũdane inſanie reſtringit incen
diũ Et ad hoc vſqʒ diabolica ꝓfe
cit intentio vt et vir fidelis ad deũ
ſuũ glorioſus aſcenderit et crudeli
tas ꝑſequentium euʒ ſuis ignibus
ꝯfuſa torpeſcat De eni ꝑſequẽtiuʒ
inſania ignis fuit. oñt cum ait Fu/
ror gentilis accenſus craticulã pa
rat ignitã vt indignatõis ſue flam
mas ignibus vindicaret Nec mirꝫ
ſi hos quiqʒ ignes exteriores ſuꝑa
uit. qm̃ vt ex verbis predicti maxi/
mi habetur. tria refrigeria itus ha
buit ⁊ tres ignes i corde portauit
ꝑ q̄ oẽm ignem exteriorem ⁊ refri/
gerio mitigauit. ⁊ maioris ardori.
incendio ſuꝑauit Primũ nãqʒ r̄fri
gerium fuit deſideriũ glorie celeſti.
Secunduʒ meditatio legis diuine
Terciũ puritas ꝯſcie. Per hoc tri
plex refrigerium oẽm ignem exteri
orem extinctum fecit. et frigidũ r̄o
didit De primo refrigerio qđ ē de
ſiderium celeſtis glorie ſic dicit ma
ximꝰ vel ambroſius ſm̄ quoſdã li/
bros Neqʒ eni beatus laurentius
igniuʒ tormenta viſceribus ſentire
poterat qui ſenſibus paradiſi refri
gerium poſſidebat Item licet iacꝫ
ante pedes tirãni exuſta caro. cor/
pus exanime. nihil detrimẽti tamẽ
patitur in terris cuiꝰ anima demo
ratur in celis. De ſecũdo refrigerio
quod eſt meditatio legis diuine ſic
dicit maximus vel ambroſius. Dũ
chriſti cogitat precepta frigidum
eſt illi omne quod patitur. De t̃cio
refrigerio quod eſt puritas ꝯſcien
tie ſic dicit. Ardet profecto totis vi
ſceribus fortiſſimus martir ⁊ vrit̃
ſed regnum celi pertractans refri
gerio ꝯſcie victor exultat Habuit
etiaʒ vt idem oñt tres ignes interi
oẽs per quos omnes ignes exteri
ores maiori incendio ſuꝑauit Pri
mus fuit fidei magnitudo. Secun
dus ardens dilectio Tercius vera
dei cognitio que ipm̄ tanq̄ʒ ignis
irradiauit De primo igne ſic dicit
idem ambroſius Inquantum in il
lo ardor fidei ferbuit in tantũ ſup/
plicij flamma frigeſcit Item eſſe ſal
uatoris ignem feruorem fidei legi
mus in euangelio Ignem veni mit
tere in terram. Hoc igitur igne bea
tus laurẽtius accenſus . flammarꝫ
non ſenſit incendium De ſecũdo
igne ſic ait idem vel ambroſius. Ar
debat extrinſecus martir laurenti
us tirranni ſeuientis incendijs. ſed
maior illuʒ intrinſecus chriſti amo
ris flãma torrebat De tercio igne
ſic dicit Fortiſſimum martirem ſe/
uiſſima perſecutoris ſuperare flam
ma non potuit. quia longe ardẽtiꝰ
veritatis radijs mens eius accẽſa
feruebat Itẽ odio perfidie ⁊ amo
re veritatis accenſus appoſitã ſibi
extrinſecus flammam. aut non ſen
ſit. aut vicit Habet autem lauren
tius iter ceteros martires tria pri
uilegia. quantũ ad officiuꝫ Primũ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt in vigilia Solus eni inter alios
habet vigiliam Sed vigilie ſancto
rum ꝓpter multas inordinationes
hodie in ieiunia ↄmutata ſūt Nos
eni fuit olim vt refert Johānes be
lethvt in feſtiuitatibꝰ ſāctoꝝ hoīes
cū vxoribꝰ et filiabꝰ ad eccīaʒ veni/
rēt et ibi cū lumiaribꝰ pnoctarent.
ſed qꝛ multa adulteria in his vigi/
lĳs fiebāt. ſtatutū fuit vt vigilie in
ieiunia ↄuerterenť Nomen tñ anti
quū retentū eſt qꝛ nō ieiunia ſed vi
gilie adhuc appellanť Scdm̄ ꝓuile
giū eſt in octauis Jp̄e eni ſolus cū
ſtephano hʒ octauas inť martires
ſicut martinꝰ inter ↄfeſſores Terti
um eſt in regreſſibꝰ antiphonarum
qꝛ ſolus ip̄e et paulꝰ habēt. ʒ pau/
lus ꝓpter excellentiā p̄dicationis.
iſte ꝓpter excellentiā paſſionis

De nomine

Ipolitus diciť ab yper qđ eſt
ſuꝑ et litos qđ eſt lapis q̄i ſu
per lapidē id eſt xp̄m fundatꝰ Uel
ab in et polis qđ ē ciuitas. Uel y
politꝰ q̄i valde politꝰ Fuit eni ſuꝑ
lapidē xp̄m̄ bene fundatꝰ ꝑ ↄſtanti
am et firmitatē Fuit in ciuitate ſuꝑ
na ꝑ deſideriū et auiditatē Fuit be
ne politꝰ ꝑ tormētoꝝ acerbitatem

De ſancto ypolito martire.

Ipolitꝰ poſtq̄ȝ corpꝰ ſancti
laurētĳ ſepeliuit venit i do
mū ſuā et dās pacē ſeruis
et ancillis ſuis oēs ſacramēto alta
ris qđ iuſtinꝰ preſbiť obtulerat cō
municauit. et appoſita mēſa p̄uſq̄ȝ
cibū ſumēt venientes milites eū ra
puerūt et ad ceſarē duxerūt Quez
vidēs decius ceſar ſubridēs dixit
ei Nunq̄d et tu magꝰ effectꝰ es qui
corpꝰ laurentĳ abſtuliſti! Cui ypo
litꝰ hec feci nō q̄i magꝰ ſed vt xp̄ia
nus Tūc decius furore repletꝰ pre
cepit vt habitu quo xp̄ianꝰ vtebať
expoliareť et os eiꝰ lapidibꝰ tūde
reť Cui ypolitꝰ Nō me expoliaſti ʒ
magis veſtiſti Cui decius Quo in
ſipiens effectꝰ es qꝛ nuditatē tuam
nō erubeſcis! Nūc igiť ſacrifica et
viues ne cū laurentio pereas. Cui
ypolitꝰ Exemplū merear beati lau
rentĳ fieri cꝑ tu ore polluto auſus
es noiari Tūc decius fecit eū fuſti
bus et pectinibꝰ ferreis laniari Jlle
aūt ſe xp̄ianuʒ eſſe voce clara ↄfite
bať. et cū tormētis huiuſmodi deri
deret veſte militari qua antea vte
bať cū veſtiri fecit. hortās vt ami
ciciā et miliciā p̄ſtinā retineret Cui
cū ypolitꝰ dicēt ſe xp̄ō militare. de
cius ira repletus valeriano p̄fecto
eū tradidit vt oēs facultates ei ac
ciperet et diris tormētis eū interfi
ceret Jnuento q̊q̄ȝ ꝙ eius familia
xp̄iana eſſet adducti ſunt omēs an
te ip̄ius ↄſpectū. Qui cū ad ſacrifi
cia cogerentur. Concordia nutrix
ypoliti ꝓ omnibus reſpōdit Nos
cū dño nr̄o maluimꝰ mori pudice.
q̄ȝ viuere impudice. Cui valerianꝰ
Genus ſeruoꝝ niſi cū ſupplicĳs nō
emendať Tunc preſente ypolito et
gaudente iuſſit eam tam diu plum
batis cedi quouſq̄ȝ ſpiritum emiſit
Dixitq̄ȝ ypolitus Gratias ago ti
bi domine quia nutricem meaʒ an
te conſpectū ſanctorum tuorū p̄mi
ſiſti. Deinde extra portā tibercinā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf